

Verslag 5^e GWSW Leveranciersoverleg

Dinsdag 17 november 2020, 10:00u-12:00u via een MS Teams video-overleg

Aanwezigen	Organisatie	Aanwezigen	Organisatie
Marijn van den Berg	Sweco	Davey Bos	Techtek
Henri Veldhuis	Sweco	Sebastiaan Kieft	MJ Oomen
Jordie Netten	Nelen & Schuurmans	Lodi de Voor	Pisoso
Frank Jan Uittenbogaart	DG Groep / GISIB	Wouter Lubbers	Semmtech
Ronald Laverman	Rolsch	Ton Brouwer	GIS point
Sietze Soet	DataQuint	Harro Verhoeven	CROW
Peter Meissen	i-Sago	Peter van Tilburg	RIOX
Arno van As	Pro Ewijk / SCS	Stefan van Pol	RIOX
Matthé van Koetsveld	Opera	Stefan van der Loop	Betabit
Frank Zwiars	Antea Group	John Leeuwenburg	Realworld systems
Bas Boonstra	Antea Group	Wouter van Riel	Infralytics
Hendrik Kingma	Riodesk	Karel Ossewaarde	Gebiedsmanagers
Namens Stichting RIONED			
Marinus Vonhof	GWSW team/Sweco	marinus.vonhof@sweco.nl	
Robert Rorsch	GWSW projectteam	robert.rorsch@rioned.org	
Yvonne Rietveld	Communicatie	yvonne.rietveld@rioned.org	
Eric Oosterom	GWSW projectteam	eric.oosterom@rioned.org	

1. Welkom, mededelingen, agenda vaststellen.

Eric Oosterom vervangt Hugo Gastkemper als voorzitter vanwege ziekte. Hij opent de vergadering en verwelkomt alle deelnemers. Vanwege de grote opkomst doen we geen voorstelronde, maar mag iedereen die voor het eerst aan het woord komt, zich kort voorstellen.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld. Er zijn naast de afmeldingen van (Katrin Boden/Inneautech, Elisabeth Klören/CROW, Bas Hoorn/Future Insight) enkele mededelingen:

- De nieuwe versie het GWSW, 1.5.1, is aangemeld bij Forum Standaardisatie voor de Pas-Toe-of-Leg-Uit-lijst. Stichting RIONED heeft zich als beheerorganisatie aangemeld voor het predicaat 'Uitstekend Beheer'. Te volgen via <https://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/gsw>
- Ruim honderd gemeenten hebben nu hun rioleringsdata op de GWSW-server geplaatst. Het aantal dat hun data wenst door te leveren aan PDOK neemt ook gestaag toe.
- Het Waterschapshuis heeft een datavoorziening gemaakt voor ontsluiting van rioleringsdata van de waterschappen naar de GWSW-server.

Het verslag van het 4^e GWSW Leveranciersoverleg (november 2019) wordt vastgesteld.

2. Bespreekpunten en vragen van leveranciers

Jordie Netten verduidelijkt namens Nelen & Schuurmans hun vraag over de frequentie van wijzigingen. Eric en Marinus Vonhof geven aan dat het GWSW-model zo stabiel mogelijk wordt gehouden. Het uitwisselformaat HydX, dat een extractie van het model is, blijft daarmee eveneens stabiel. Voor alle wijzigingen wordt de gebruikelijk procedures via de werkgroepen doorlopen. Marinus geeft aan dat een database zo opgezet kan worden, dat deze kan meegroeien met de GWSW-standaard. Stefan van der Loop herkent dit en meldt dat het voor de software van BetaBit geen probleem is.

Peter van Tilburg geeft aan dat RIOX voor invoer en verwerking van het resultaat van hun app voor registratie van huisaansluitingen afhankelijk is van beheersoftware. Zijn vraag is wanneer beheersoftware de RIOX OroX-bestanden kan gaan inlezen en de data over huisaansluitingen ook weer kan exporteren. Vervolgens verklaren de leveranciers van beheerapplicaties bereid te zijn tot testen en inregelen van deze uitbreiding: Hendrik Kingma (Kikker, Brutis), Frank Jan Uittenboogaart (GISIB), Sietze Soet (Geovisia) en Henri Veldhuis (Obsurv). Bas Boonstra geeft aan dat Antea met GBI nog niet zover is, maar dat dit over een half jaar wel zou kunnen. John Leeuwenburg meldt dat Realworld Systems een pakket heeft voor huisaansluitingenregistratie. Peter zal op basis van de deelnemerslijst de tests gaan opstarten. **ACTIE PETER**

Peter vraagt ook over de interactie van de GWSW-standaard met NLCS. Eric geeft aan dat de behoefte bekend is. De invoer van NLCS naar GWSW is nog niet gedefinieerd. Marinus Vonhof stelt dat OroX wel kan worden gebruikt voor uitwisseling met NLCS. De uitwisseling zal naar verwachting deel zijn van een PoC begin 2021.

3. Kerntakendiscussie

Eric geeft toelichting op de toegezonden kerntakennotitie. Stichting RIONED heeft naast de bouwopgaven een beheeropgave voor de GWSW-standaard én wil nu ook de operationalisering aanjagen. Dat vraagt scherpe keuzes, want met mensen en middelen is niet alle mogelijk. De leden van het LO hebben geen aanvullingen op Kerntakennotitie. Eric deelt mede dat Stichting RIONED zijn werkzaamheden zal gaan uitvoeren conform de Kerntakennotitie.

Peter Meissen vraagt naar aanleiding van de passage over de 'lab-omgeving' van de GWSW-server om een GWSW productie-server. Vooralsnog is Stichting RIONED daarin terughoudend, vanwege de zware verantwoordelijkheid horend bij datasets die onderdeel zijn van de primaire processen van overheden en bedrijven. Bij scherpe afbakening tot het hosten en doorleveren naar landelijke voorzieningen van kopie-datasets afgeleid van de brondatasets bij bronhouders zou een productieserver wel mogelijk zijn. Stichting RIONED ziet hier veel kansen voor een samenwerking met CROW, VNG en Kadaster voor een BOR-brede server.

Peter van Tilburg vraagt wat de toekomstvisie is t.a.v. één gezamenlijke plaats waar alles wordt opgeslagen. Eric geeft aan dat Stichting RIONED dat niet kan realiseren, maar wel actief zal bijdragen aan ontwikkelingen om zoiets te verkennen en opbouwen.

Stefan van der Loop geeft aan dat kosten per gemeente hoog zijn wanneer iedere gemeente voor zichzelf een GWSW productie-server in het leven roept. Eric onderschrijft het belang van collectieve voorzieningen op dit terrein, daarbij open latend of die door de markt of publiek zijn.

Wouter van Riel vraagt of de gebruikers van de GWSW-server zich bewust zijn van de status van test-server. Eric Oosterom antwoordt: waarschijnlijk onvoldoende. Stichting RIONED kan nu geen garanties geven t.a.v. de data(levering) op de test-server.

Het gesprek maakt duidelijk dat de leden van het LO het eigenlijk logisch vinden dat Stichting RIONED wél een productieserver beheert. Dat is efficiënt, duidelijk en er is behoefte aan. Eric zal dit nadrukkelijk mee terugnemen naar directeur en bestuur van Stichting RIONED. Het Gebruikersoverleg heeft eveneens uitgesproken dat van Stichting RIONED een actieve rol verwacht wordt, als het gaat om het creëren van de GWSW productie-server. **ACTIE ERIC**

4. Aankondiging en uitnodiging PoCs

In de Kerntakennotitie staan de PoCs aangekondigd: proefnemingen bedoeld om toepassingen te verkennen en ontwikkelen op basis van de GWSW-standaard, en zo nodig de standaard aan te

scherpen en uit te breiden. Dat vraagt een samenwerking van overheden, marktpartijen en Stichting RIONED, waarbij de laatste volgend is op initiatieven.

Stichting RIONED nodigt de leveranciers uit om deel te nemen aan POCs en om POCs te initiëren.

Bas Boonstra vraagt of Stichting RIONED een verantwoordelijkheid op zich wil nemen als het gaat om POCs. Eric geeft aan dat het bij POCs in essentie gaat om het testen van ideeën op technische mogelijkheden en marktpotentieel. RIONED zal daarbij faciliteren en kwaliteit bewaken. De verantwoordelijkheid voor opstarten, uitvoeren en afronden ligt bij de initiatiefnemer(s) en deelnemers.

Nick van Gils vraagt of de GWSW-standaard wordt gewijzigd als gevolg van de uitkomsten van de POCs. Eric antwoordt dat voor wijzigingen de gangbare beheerprocedures doorlopen (moeten) worden, inclusief behandeling van wijzigingsvoorstellen in de GWSW-werkgroepen.

Matthé van Koetsveld geeft aan dat hij samen met BetaBit meerdere POCs wenst op te starten. Hij ziet uitbreiding van de GWSW-standaard t.g.v. van POCs als een noodzaak en dat voor goed experimenteren een flexibele extensie op het GWSW gehanteerd moet worden. Hij wil dat concept graag testen. Hij geeft de POC 'Inmeten' als voorbeeld.

5. Applicatietoetsing 2020: aanpak en uitnodiging

Eric Oosterom legt uit hoe de applicatietoetsing 2020 is opgezet. Alle bij RIONED bekende leveranciers zijn uitgenodigd, en wat erg positief is, zij geven allemaal aan deel te nemen. Aanwezigen op het LO, die nog geen uitnodiging voor toetsing hebben ontvangen, maar wel een applicatie hebben die daarvoor in aanmerking komt, zijn van harte welkom.

Arno van As stelt de vraag waarom RibX dit jaar niet getoetst wordt. Eric geeft aan dat deze toetsing gaat over GWSW versie 1.5, waarin het RibX nog ongewijzigd is ten opzicht van 2017 (versie 1.3.2). De toetsing van RibX zal volgend jaar wordt meegenomen in de toetsing op basis van versie 1.5.1.

Actiepunt RIONED: Aanbieden RibX 1.5.1 voorbeeldbestanden naast RibX 1.3 op de website.

6. Beheerplan voor de GWSW-standaard (bijlage 3)

Eric licht het beheerplan toe en vraagt het LO om reactie. Er zijn geen vragen of opmerkingen. Het LO stemt in met het Beheerplan.

7. Notitie Overgangstermijnen

Eric geeft aan dat de Notitie Overgangstermijnen een gevolg is enerzijds gebruikersvragen en anderzijds van vragen die BOMOS en Forum Standaardisatie stellen aan open standaarden. Ook andere standaardisatieorganisatie zoals bijvoorbeeld degene die SIKB en AQUO beheren, hanteren vaste overgangstermijnen. Gebruikers van het GWSW hebben behoefte aan duidelijkheid over wanneer zij van hun leveranciers mogen verwachten dat een nieuwe GWSW-versie geïmplementeerd is. Het voorstel is om vaste termijnen te bepalen en af te spreken.

Hendrik Kingma vraagt hoe overgangstermijnen kunnen worden gehandhaafd. Eric stelt dat Stichting RIONED en eindgebruikers geen harde middelen tot afdwingen hebben. Het is een vorm van zelf-regulering en van aanmoediging binnen de klant-leveranciersrelatie.

Arno van As geeft aan dat hij voorstander is van overgangstermijnen. Stefan van der Loop is het daar mee eens en vindt tegelijk dat het effectiever is als klanten termijnen neerleggen bij de

softwareleveranciers bij aanbestedingen en in contracten. Peter van Tilburg geeft een voorbeeld van gemeente Roosendaal, waar in een nieuw contract met hun leverancier overgangstermijnen zijn geïntroduceerd. Peter is voorstander van vaste overgangstermijnen. Eric reageert dat klanten vaak geen speelruimte hebben vanwege bestaande, vaak langlopende contracten.

Marinus vindt het afdwingen van een termijn door Stichting RIONED niet verstandig. Het zou een vraag van een klant aan een softwareleverancier moeten zijn, om een beheerpakket te leveren dat is geactualiseerd voor de laatste versie van de GWSW-standaard.

Ton Brouwer wijst op de mogelijkheid van certificering van beheerpakketten. Marinus stelt dat dit al is geregeld via de applicatietoetsing.

Matthé van Koetsveld geeft aan dat overgangstermijnen kunnen worden vastgelegd in een ILS.

Peter signaleert een zekere terughoudendheid bij met name de grote softwareleveranciers om overgangstermijnen te introduceren.

Jordie stelt dat er helaas onvoldoende kennis is bij veel klanten van beheerpakketten om in contracten goede afspraken te maken. De GWSW-standaard is een belangrijke leidraad voor een goede afstemming. Dat vraagt landelijke afspraken. Hendrik geeft aan dat er voldoende ruimte dient te zijn voor nieuwe leveranciers om toe te treden tot de markt.

Eric vraagt het LO wat redelijke overgangstermijnen zijn. Er worden geen termijnen genoemd.

Eric sluit het onderwerp af met de conclusie dat overgangstermijnen over het algemeen als nuttig worden gezien en dat deze niet kunnen worden afdwongen, alleen door klanten binnen contracten. Het algehele pleidooi is wel helder: implementatie sneller dan nu is zeer gewenst. Stichting RIONED zal verkennen wat verder mogelijk is om tot soepele implementatie te komen. Zoals voorbeeld-contractteksten. **ACTIE RIONED**

8. Afstemming GWSW met aangrenzende domeinen

Eric geeft een toelichting op de afstemming tussen de GWSW-standaard, IMKL, Aquo en IMBOR. Op rioleringsgebied is er een 1-op-1 overeenkomst tussen het GWSW en IMBOR en GWSW en IMKL. Linkeddata-taal RDF wordt ook steeds meer gebruikt in andere domeinen dankzij afstemming in de DigiGO. De NTA 8035 zorgt voor een gezamenlijk metamodel (zie 9.).

De leveranciers reageren positief op de goede afstemming tussen het GWSW en de andere standaarden.

Harro Verhoeven stelt dat het GWSW en IMBOR naar elkaar toe dienen te groeien. Hij geeft aan dat het CROW IMBOR gaat aanbieden als Linked Data. Daarnaast ziet hij mogelijkheden om de beheerprocedures van het GWSW en IMBOR beter af te stemmen. RIONED beaamt dat.

9. Vanuit de GWSW werkgroepen en het GWSW-beheer

Eric geeft een korte inleiding op de NTA8035. De consequenties van de NTA8035 voor de GWSW-standaard zijn door Stichting RIONED geïnventariseerd. Binnen het IMBOR gaat ook worden gewerkt op basis van de NTA8035.

Marinus geeft aan dat het te vroeg is om de NTA8035 te verwerken in de modellering van de GWSW-standaard. De leveranciers dienen hierin te worden meegenomen.

Wouter van Riel stelt dat de NTA 8035 voor het GWSW niet voldoende is, maar de NEN 2660 hopelijk wel. Deze norm wordt actueel in de tweede helft van 2021.

Wouter Lubbers geeft aan graag een pilot met het GWSW o.b.v. de NTA 8035 op te zetten vanuit Semmtech.

Eric verwacht dat er experimenten worden gestart door CROW en Stichting RIONED om de NTA8035 in praktijk te brengen. Marinus wijst op een verkenning van praktijksituaties die in het NTA8035 document van RIONED zijn opgenomen.

Eric Oosterom geeft ook aan dat Stichting RIONED een URI-strategie verder heeft uitgewerkt en afstemming heeft met CROW, Geonovum en Informatiehuis Water. Voorts verwelkomt RIONED experimenten waarin rioleringsdata in een project als linked data worden gecombineerd met weg- en groendata. Belangstellenden mogen zich melden via gsw@rioned.org.

10. Rondvraag en sluiting

De rondvraag start met Frank Jan Uittenbogaart die wijst op het belang van standaarden, i.h.b. voor leveranciers van integrale beheerpakketten. Mede ook in hoedanigheid van mede-initiatiefnemer van een ad-hoc groep BOR binnen GeoBusiness Nederland stelt Frank Jan dat de samenwerking tussen CROW en Stichting RIONED op dit moment mogelijk nog iets te beperkt is, en vraagt om een uitbreiding. Frank Jan geeft aan dat het bestaan van verschillende standaarden, waarin dezelfde begrippen anders worden gedefinieerd, een obstakel vormt bij de bouw van integrale beheerpakketten. Hierbij duidt hij ook aan de conflicten op de grensvlakken van de informatiemodellen. Voorts stelt hij dat Samenhangende Objectenregistratie (SOR) deze problemen in beeld heeft.

Eric antwoordt dat er zeker meer samenwerking zal komen tussen CROW en Stichting RIONED, ook op basis van NEN8035/NEN 2660/linked data/SOR. Harro bevestigt dat.

Henri Veldhuis onderschrijft dat er naast CROW en Stichting RIONED meerdere partijen zijn, die nauwer zouden moeten samenwerken. Henri noemt hierbij ook VNG, BZK en Geonovum.

Eric wijst op een consultatieronde van de SOR die vrijdag 20 november wordt afgesloten. Leveranciers zouden daar kunnen aandringen op het meenemen van de ondergrond in de SOR.

Arno van As vraagt om een lijst van applicaties die RIBX-bestanden aanmaken. Deze lijst zal door Stichting RIONED worden geleverd. Daarnaast vraagt hij aan de softwareleveranciers om een kenmerk van herkomst op te nemen in RIBX-bestanden.

ACTIE RIONED

Stefan van der Loop vraagt om historische registraties en het inbouwen van tijdcomponenten in de GWSW-standaard. Eric antwoordt dat de GWSW-standaard is gebouwd om de 'as-is' situatie te beschrijven. RIONED erkent dat het tijdsaspect en tijdreizen van belang is. Een mogelijkheid is om in POCs de relevante tijdsaspecten te gaan onderzoeken en uitwerken.

Eric Oosterom sluit de rondvraag af en dankt de deelnemers aan de vergadering voor hun aanwezigheid en hun inbreng. De vergadering wordt gesloten.